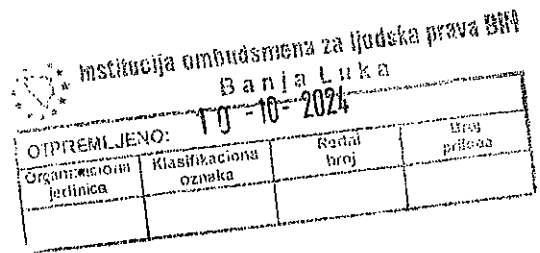

Број предмета: Ж-БЛ-01-482/24
Број Препоруке: П-269/24
Дана: 27.09.2024. године

Средња музичка школа „Честмир Мирко Душек“
н/р директора
н/р предсједника Школског одбора
Мирзе Делибашића 14
Тузла 75000

Препорука Омбудсмена Босне и Херцеговине

Институција Омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине примила је дана 12.08.2024. пријаву да се у Средњој музичкој школи „Честмир Мирко Душек“ у Тузли злоупотребљавају дјеца/ученици у политичке сврхе. Уважавајући жалбене наводе, Омбудсмени Босне и Херцеговине су предмет регистровали у Одјељењу за праћење остваривања права дјеце и предмету се приступило искључиво цијенећи најбољи интерес дјетета.

Како се у жалби наводи, директор наведене школе посредством једног свог професора *налаже* ученицима (малољетницима) да наступају на догађају у организацији Градског одбора Странке демократске акције у Тузли и догађају су присуствовали директор школе и кантонални министар образовања и науке (ТК). Уз жалбу су достављене фотографије са Фецебоок странице СДА Тузла¹.

Омбудсменима се доставља жалба како би се сви суздржали од злоупотребе дјеце у политичке сврхе, а како је то Законом о средњем образовању и одгоју Тузланског кантона и прописано – *у школи је забрањено политичко организовање и дјеловање политичких партија и њихових помладака*. У жалбеним наводима се указује и на мишљење Омбудсмена Босне и Херцеговине из Годишњег извјештаја о активностима Институције омбудсмена за 2022. годину на тему злоупотреба дјеце у политичке сврхе.²

Школа се актом број 02-936/24 од 23.08.2024. године изјашњава на жалбене наводе. Како појашњава директор школе, културна и јавна дјелатност обавезна је за све ученике и представља резиме цјелокупног одгојно образовног рада школе. Организује се у облику интерних и јавних приредби, концерата, смотри, такмичења и других манифестација, а реализује се континуирано од почетка до краја школске године у складу са Годишњим програмом рада школе.

¹ Према фотографијама са Фецебоок профила, догађај од 01.03.2024. године - промоција књиге Фикрета Муслимовића „Алија Изетбеговић у вањској политици Босне и Херцеговине 1990-2003) у Плавој Сали БКЦ ТК у организацији ГО СДА Тузла

² Извјештај доступан на www.ombudsmen.gov.ba

Наводе и да је школи упућена позивница на догађај - промоцију књиге Генерал мајора Армије Босне и Херцеговине, Фикрета Муслимовића, „Алија Изетбеговић у вањској политици Босне и Херцеговине 1990-2003“ у оквиру обиљежавања Дана независности Босне и Херцеговине (1. Март). На промоцији су ученици школе извели државну химну и још једну композицију и сходно томе сматрају да догађај није био организован од стране Странке демократске акције (Градски одбор Тузла). Појашњавају и да фотографисање дјецe није вршено од стране школе нити је објављено на страницама школе или на страницама које уређује школа и не сматрају се одговорним за евентуалну злоупотребу. Наступ ученика је дјелатност школе, која се огледа у културној и јавној дјелатности и ученици гудачког оркестра школе, под руководством професора виолине Јасмине Касумовић, извели су на наступу државну химну Босне и Херцеговине и композицију W.A. Моцарт – Мала ноћна музика. Један од задатака одгоја и образовање у средњим умјетничким школама је да се развије осјећање љубави и привржености својој домовини, као и свијест о значају и потреби заштите културног наслеђа Босне и Херцеговине, као дијела културног и националног идентитета личности. Културна и јавна дјелатност обавезна је за све ученике и представља резиме цјелокупног одгојно-образовног рада школе. Организује се у облику интерних и јавних приредби, а реализује се континуирано од почетка до краја школске године.

Жалбени наводи се не тичу рада школе и наставног процеса у складу са Годишњим програмом рада школе, већ искључиво злоупотребе ученика у политичке сврхе, јер су ученици/дјецa присуствовали догађају у организацији политичке партије. Како се у жалби наводи – доказ да је догађај на којем су учествовали ученици школе био у организације Градског одбора Странке демократске акције у Тузли, јесте објава на Фацебоок страници Странке демократске акције Тузла која је доступна јавности.

Увидом и прегледом ове странице установљено је да је објављена вијест дана 01.03.2024. године: „У току је промоција књиге Фикрета Муслимовића „Алија Изетбеговић у вањској политици Босне и Херцеговине 1990-2003“ у Плавој Сали БКЦ-а Тузла у организацији ГО СДА Тузла.“

Поред наведене објаве и вијести, објављене су и фотографије са догађаја, те између осталог, и фотографије дјецe – ученика који свирају. Поред наведене објаве, постоји и прилог на РТВ Тузланског кантона о промоцији исте књиге. У прилогу су објављене изјаве предсједника Градског одбора Странке демократске акције у Тузли и других чланова, али нису снимани ученици како изводе композиције или то барем није пронађено на другим онлајн порталима или објавама током поступка истраживања Институције омбудсмена. Омбудсмени у конкретном случају нису испитивали чињеницу да ли су дјецa и родитељи дјецe били сагласни са наступом догађају којем су присуствовали искључиво посредством школе, као њени ученици, и то догађају који је био у организацији политичке партије, судећи по објавама на друштвеној мрежи Фацебоок, јер је од догађаја протекло више од пет мјесеци³.

Након свих утврђених чињеница и околности, Омбудсмени школи указују да је улога Омбудсмена у области остваривања права дјетета да у што већој мјери прати рад надлежних органа, уочава потешкоће и препреке у заштити и остваривању права дјецe, указује на њих и позива на системско рјешавање проблема. Појединачни примјери кршења права дјетета за Омбудсмене важан су извор сазнања о областима у којима дјецa нису одговарајуће заштићена. Ови примјери омогућују сагледавање функционисања система заштите права дјецe у цјелини и дају основа за проактивно и превентивно дјеловање и предлагање мјера које би требале резултирати ефикаснијом заштитом права и интереса дјецe. Рад Омбудсмена подразумјева и пружање информација, упута и савјета у непосредним контактима са

³ Жалба запримљена 12.08.2024 године са напоменом да је упућена препорученом пошљицом дана 09.08.2024. године

странкама, путем телефона или на други начин. За савјет, помоћ и подршку у појединачним случајевима обраћају се институције и установе, посебно центри за социјални рад, локалне заједнице и невладине организације. Без обзира на многа побољшања у области дјечјих права, Омбудсмени и даље уочавају системске слабости које захтјевају ургентно и шире друштвено дјеловање како би се унаприједио положај дјетета у Босни и Херцеговини.

Када је у питању остваривање права дјетета на приватност, Омбудсмени указују на важност и могућност утицаја медија на дјецу и одрасле због чега је потребно указивати на позитивне аспекте и допринос медија у Босни и Херцеговини у промовисању и у заштити права дјетета. Не треба заборавити или оспорити допринос медија отварању одређених друштвених питања која се тичу дјеце, а која би остала ван домета закона и јавности да их се управо медији нису дотакли, изнијели и прозвали одговорне.

Омбудсмени указују да питању злоупотребе дјеце у политичке сврхе увијек треба приступити са великим опрезом. Дијете има право и на слободу мисли као и на слободно изражавање мишљења и политичке теме нису теме само за одрасле, а политички ставови нису релевантни само када су исказани од стране пунољетног лица. Ипак, групно и од стране одраслих организовано укључивање дјеце у догађаје који имају страначки односно пропагандно политички карактер представља злоупотребу деце. Обавеза је свих заштитити дјецу од манипулација у политичким кампањама и свим другим политичким активностима⁴.

Заштита приватности дјетета подразумијева и да увијек водимо рачуна о најбољем интересу дјетета и када прикупљамо податке о породичним приликама дјетета у образовним и другим установама (брачни статус родитеља, дијете без једног родитеља, дијете без оба родитеља или други подаци о породичним приликама), што подразумијева да се обави индивидуално разговор са дјететом или колективно помоћу упитника. Право дјетета на приватност подразумијева и да се у школама развија и његује атмосфера разумијевања, уважавања и прихватања различитости као богатства, као и дужност одраслих да смање ризик од исмијавања, омаловажавања и ругања према дјецу која се разликују од већине. Такође, увијек је неопходно посебну пажњу посветити заштити дјеце која долазе из сиромашних породица приликом реализације хуманитарних акција и осигурати да се фотографије и други видео материјали дјетета не објављују без сагласности дјетета и/или његових родитеља/старатеља.

Омбудсмени подржавају све активности које за циљ имају афирмацију дјеце и њихових права у медијима, а у случају да се извјештава о негативном догађају или појави, неопходно је осигурати потпуну заштиту идентитета дјетета.

Заштита приватности дјетета подразумијева и заштиту дјеце од манипулација у политичким кампањама што подразумијева осигурање заштите дјеце од било какве манипулације у политичким кампањама, посебно приликом посјета васпитно - образовним институцијама од стране политичара, те је потребно упозорити све да је за фотографисање дјеце и објављивање снимака потребна сагласност дјеце и њихових родитеља/старатеља.

---

⁴ Права загарантована УН Конвенцијом о правима дјетета

Уважавајући мандат и надлежност Омбудсмена, имајући у виду одредбе Закона о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине и права загарантована УН Конвенцијом о правима дјетета и полазећи искључиво од најбољег интереса дјетета, Омбудсмени доносе слиједећу

ПРЕПОРУКУ

Препоручује се Средњој музичкој школи „Честмир Мирко Душек“ у Тузли да у свим будућим сличним ситуацијама више воде рачуна о свим мјерама које је потребно подузети како би се спријечила злоупотреба дјецe у политичке сврхе и заштитила права на приватност дјетета.

Повратне информације од школе поводом Препоруке и израженог мишљења Омбудсмена очекују се писменим путем на адресу Академика Јована Сурутке број 13, Бањалука или путем електронске поште на bl.ombudsmen@ombudsmen.gov.ba у року од 30 дана од дана пријема Препоруке.

Омбудсмени Босне и Херцеговине

Нивес Јукић

Др. Невенко Врањеш

Др. Јасминка Њумхур

